

FARSKÝ LIST

5. máj – 11. máj 2025, číslo 596

Gréckokatolícka cirkev, farnosť Čičava, Čičava 38, 09301

Tel.: 0911/711488, o.martinlaban@gmail.com

Človek podľa ducha

Dnes sa budeme zaoberať otázkou, akým človekom to vlastne treba byť, aby bolo možné povedať: „To je skutočný kresťan!“ Pretože iba Boh má správne meradlo, obrátime sa na Písmo sväté, ktorého on je autorom. Ako prvý text načrtávajúci siluetu kresťana bude nám slúžiť evanjelium sv. Jána: „Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás. Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať“ (13,34-35). Popri tomto texte by sme mohli citovať aj množstvo iných, ktoré do centra kresťanskej duchovnosti stavajú lásku k blížnemu. Predpokladám, že takmer pre nikoho z nás to nie je novinkou. Táto skutočnosť istotne nechýba v každodennom ohlasovaní v chrámoch. Jednako, mnohí z nás si neuvedomujú rozmer tohto prikázania. Kresťanská láska totiž nie je len taká hocijaká láska. Nemožno ju stotožňovať ani s láskou rodičovskou, ani manželskou, ani snúbeneckou, ani priateľskou. Jej podstata je úplne iná. Meria sa podľa lásky Ježiša Krista k nám: ako som ja miloval vás. A ako nás miloval Kristus? Možno mnohí by aj vedeli: Až na smrť! Dobrá odpoveď, ale nestačí. Treba v nej doplniť, že Ježiš nás takto miloval už vtedy, keď sme sa mu obrátili chrbtom. „Kristus zomrel v určenom čase za bezbožných, keď sme boli ešte bezmocní. Sotvakto zomrie za spravodlivého; hoci za dobrého by sa azda niekto odhodlal umrieť. Ale Boh dokazuje svoju lásku k nám tým, že

Kristus zomrel za nás, keď sme boli ešte hriešnici“ (Rim 5,6-8). Kým je vlastne hriešnik v Božích očiach? Jeho vrahom! Niekým, kto sa voči nemu, svojmu Stvoriteľovi, dopustil najväčšej krivdy. Hriechom totiž oberáme Boha o úctu, ktorá mu právom patrí, pohrdáme ním, vyháname ho z nášho srdca, v ktorom on túži prebývať ako vo svojom najmilovanejšom príbytku. Hriechom zabíjame Boha! V tomto konštatovaní niet najmenšieho zveličovania. Ježiš Kristus, vtelený Boží Syn, bol odsúdený na smrť na kríži a rozsudok bol vykonaný. Kresťanská dogma hovorí, že Ježiš zomrel za hriechy každého človeka, a preto za jeho smrť sme zodpovední všetci. Všetci bez výnimky sme zabili Boha! Všetci sme spáchali tento najväčší zločin a stali sme sa jeho vrahmi. A čo on nato? Na našu vraždu odpovedá láskou a odpustením: Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia! Hľa, takto nás Boh v Kristovi miloval. Ak je teda takáto láska meradlom našej lásky, značí to, že aj my sme povinní milovať druhých až na smrť, hoci by to boli naši nepriatelia. Hádam sme už všetci počuli o Ježišovom prikázaní milovať nepriateľov. Možno sme ho považovali za jedno z mnohých iných alebo sme ho zaradili k akémusi etickému luxusu, ktorý je dobrý a dostupný akurát tak pre špeciálnych ľudí ašpirujúcich na vyššiu dokonalosť. A ani sme nevedeli, že podľa neho sa meria kresťanstvo, že je to prvok, ktorý kresťanstvo odlišuje od všetkých iných náboženstiev alebo etických systémov na celom svete. Inými slovami: nejestvuje

kresťan bez prežívania lásky, ktorá objíma aj nepriateľov!

„Počuli ste, že bolo povedané: »Milovať budeš svojho blížneho a nenávidieť svojho nepriateľa.« Ale ja vám hovorím: »Milujte svojich nepriateľov a modlite sa za tých, čo vás prenasledujú... Lebo ak milujete tých, ktorí vás milujú, akú odmenu môžete čakať? Vari to nerobia aj mýtnici? A ak pozdravujete iba svojich bratov, čo zvláštne robíte? Nerobia to aj pohanovia? Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec«“ (Mt 5,43-48).

Z týchto Ježišových slov možno dedukovať, že od mnohých ľudí, tak veriacich ako aj neveriacich, možno očakávať množstvo nádherných prejavov morálky, dokonca aj lásky. Ale na úroveň lásky k nepriateľom sa vznesie iba kresťan! Ak to však nerobí, stráca svoju typickú črtu a zmaže podstatný rozdiel, ktorý by ho mal odlišovať od všetkých ľudí úctivých, slušných, pracovitých..., ktorých je plno aj mimo kresťanstva.

Aby sme si uvedomili praktický rozmer a dosah prikázania lásky k nepriateľom, musíme mať pred očami ešte iné Ježišove slová, tiež z Reči na vrchu u Matúša: „Počuli ste, že bolo povedané: »Okolo oko a zub za zub.« No ja vám hovorím: »Neodporujte zlému. Ak ťa niekto udrie po pravom líci, nadstav mu aj druhé. Tomu, kto sa chce s tebou súdiť a vziať ti šaty, nechaj aj plášť. A keď ťa bude niekto nútiť, aby si s ním išiel jednu míľu, choď s ním dve.«“ (5,38-41). Ak nás teda niekto udrie po tvári, spôsobí nám krivdu a stáva sa naším nepriateľom. Kto nás chce v nespravodlivom súdnom procese obráť o to, čo je naše, je naším nepriateľom. Kto od nás neprávnym žiada výkon neprimeranej námahy, ten nás vykorisťuje a

automaticky sa stáva naším nepriateľom. Vidíme, že Ježiš dáva príklady, ktoré sú nám veľmi dobre známe z každodenného života. A čo značí podľa neho v praxi milovať nepriateľa? - Neodporovať zlému! Inými slovami: dovoľte, aby na vás páchali nespravodlivosť, nebráňte svoje práva na odpočinok, na vaše vlastníctvo, na vašu česť. Ježiš navrhuje svojím nasledovníkom bombastickú vec: aby sa v mori ľudských nedorozumení, intrig, hádok, vzájomných požiadaviek - kde sa všetkým zdá, že nerobia nič zlé, len bránia svoje oprávnené nároky - zastavila táto diabolská dialektika krivdy a odplaty práve na nás kresťanoch. Prijatá krivda v nás nemá vyvolať reflex odplatiť sa rovnako alebo dožadovať sa svojho. Našou odpoveďou má byť láska k tomu, kto nám ubližuje. Vtedy vlastne robíme to, čo voči nám urobil Ježiš, keď sme surovo pošliapali jeho najväčšie právo, právo na život. Keď sme ho pribíjali na kríž, on dovolil, aby sme ho pribili, svoju smrť prijal a stále nás miloval a odpustil nám.

Kto nenesie svoj kríž, nemôže byť mojím učeníkom

V predošlej úvahe sme hovorili, že láska k nepriateľom je jednou z charakteristických čŕt kresťana. Dnes sa pristavíme pri ďalšom takomto znaku Kristovho učeníka. Naše myšlienky oprieme o biblické texty.

„Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme každý deň svoj kríž a nasleduje ma. Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, zachráni si ho“ (Lk 9,23-24).

„Zo všetkých strán nás sužujú, ale nie sme stiesnení; sme bezradní, ale nepoddávame sa; prenasledujú nás, ale nie sme opustení;

zrážajú nás, ale nehynieme. Stále nosíme na tele Ježišovo umieranie, aby sa na našom tele zjavil aj Ježišov život“ (2Kor 4,8-10).

„Nechcem sa chváliť ničím iným, iba krížom nášho pána Ježiša Krista, cez ktorý je svet ukrižovaný pre mňa a ja pre svet“ (Gal 6,14). Z týchto uvedených textov, a bolo by ich možné uviesť oveľa viac, vyplýva, že nie je možné byť kresťanom bez prijatia kríža. Kontrast so svetom je aj v tomto prípade veľmi výrazný. Ľudia pred ničím neutekajú tak, ako pred krížom, teda pred akoukoľvek formou utrpenia. Všetky naše plány do budúcnosti, všetky naše sny o živote majú spoločného menovateľa. Vždy ide o to: nemať problémy, mať úspech, žiť pohodlne, mať veľa peňazí, aby sa nám všetko darilo, jedným slovom: odstrániť kríž z nášho života. A naopak, všetok náš vnútorný nepokoj, naše šomranie, krízy a vzbury vyplývajú z prítomnosti kríža v našom živote a z toho, že túto skutočnosť absolútne neprijímame. Kresťan, ktorý ním nie je iba podľa mena, vníma kríž úplne ináč. Predovšetkým pochopil, že kríž nespočíva v tom, aby si predpisoval nejaké umŕtvovania alebo sa masochisticky vyžíval v tom, že sa zrieka dobier života. Kresťan vie, že jeho skutočným krížom sú jeho vlastné dejiny. Sám život so všetkými nepríjemnosťami, ktoré prináša a ktoré sa nedajú odstrániť. Pre niekoho môže byť krížom jeho malý vzrast, pre druhého že nie je pekný, pre iného, že pochádza z rozvrátenej rodiny, ďalší nedokázal vyštudovať, ďalší má partnera s ťažkou a komplikovanou povahou, inému sa nevydarili deti.

A po druhé. Kresťan vidí svoj kríž vždy vo svetle kríža Kristovho. Pre neho kríž nie je zničením, ale vďakyvzdávaním, oslepujúcim

objavom lásky Božej k nám, víťazstvom nad hriechom a zlom. Kríž Ježiša Krista je cestou vzkrieseniu, cestou objavovania života v novom a v tom najplnšom význame. Ježišovi učeníci nepovažujú svoje utrpenie za zlomyseľnú hru osudu. Vedia, že ak Boh dopustil v ich živote kríž, chce im touto skutočnosťou niečo veľmi vážne povedať, niečo nádherné dať a vytrhnúť ich z väčšieho a skutočného nešťastia. Akože by Boh, ktorý nás miluje, mohol chcieť naše nešťastie a to, aby náš život plynul v horkosti a v smútku? Nedorozumenie spočíva v tom, že na svet a na život hľadíme inými očami než Boh. Nám sa zdá, a v tom je celé naše poblúdenie, že naše šťastie je v úspechu, výhodách a bohatstve. Naopak, Boh vie, že skutočným zmyslom a šťastím nášho života je on sám. Kríž je prostriedkom, ktorý nedovolí, aby sme si vlastnoručne zničili svoj život, ak aby sme objavili to, čo je pravdou, čo skutočne syti, a tým je on sám, náš Stvoriteľ. Preto pre kresťana kríž nie je pohoršením. Ani ho nepovažuje za bláznovstvo, ktoré treba s pohrdaním odmietnuť. Objavil v ňom Božiu múdrosť a Božiu moc. (por. 1Kor 1,24) Kríž sa preňho stal miestom stretnutia s Bohom, úzkym chodníkom do zmŕtvychvstania, objavením nového života, života v láske a v pokoji, a to už tu na zemi! So svätým Pavlom volá: „Nechcem sa chváliť ničím iným, iba krížom nášho pána Ježiša Krista, cez ktorý je svet ukrižovaný pre mňa a ja pre svet.“ Stručne povedané, kríž je pre kresťana oslávený!

Prijatie takéhoto postoja voči krížu vovedie skutočného Ježišovho učeníka do celkom iného spôsobu života, ako je bežný. Pohľad na utrpenie Kristovými očami spôsobí, že sa staneme schopní tej lásky, o ktorej sme

hovorili minule. Vtedy začíname druhého milovať, aj keď sa zmení na nášho nepriateľa, ktorý ničí naše šťastie. Kto neprijíma kríž, nikdy takého človeka pri sebe neznesie, to znamená, nikdy skutočne nemiluje. Milovať a ďakovať za kríž spôsobí, že bude zničená skala našich doterajších istôt. Zrazu sa nám bude zdať príjemné každé pokorenie (v zamestnaní mi niekto vynadal), posledné miesto (iný postúpil v zamestnaní namiesto mňa), naša slabosť (už nestačím na veci, ktoré iný hravo zvládne) alebo nepríjemnosti (tlačím sa s početnou rodinou v malom byte). Už nás to nebude ničiť a vyvolávať hádky. To neznamená, že tieto veci máme vyhľadávať alebo, že nám nie je dovolené snažiť sa

usporiadať si život slušnejšie. Kresťanské prijatie kríža znamená pochopiť, že naše šťastie od týchto vecí nezávisí! Kresťan ich potom dožičí aj inému a neháda sa o ne, je spokojný s tým, čo má, je spokojný s vlastným životom. Veď vie, že Boh riadi jeho dejiny, ustavične ho miluje, a preto z Božej ruky prijíma všetko to, čo je najlepšie pre jeho život. Nemožno byť kresťanom bez takéhoto postoja voči krížu! Ježiš hovorí: „Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme každý deň svoj kríž a nasleduje ma.“
p. Alfréd Cholewinski, SJ
o. Mgr. Peter Rusnák

	Čičava	Komárany	Memík
Po 5.5.	Svätá mučenica Irena; Prepodobný otec Nikefor, igumen Médikjovho monastiera		
		18.00	
Ut 6.5.	Svätý, spravodlivý a veľmi trpezlivý Jób		
	18.00 +Emília, Ladislav (r.Staškova)		
St 7.5.	Spomienka na znamenie úctyhodného kríža v Jeruzaleme		
	18.00 +Alžbeta (r.Gerová) ročná + panychýda		
Št 8.5.	Svätý slávny a vŕchválny apoštol a evanjelista Ján Teológ		Štátny sviatok
	9.00		
Pi 9.5.	Prenesenie ostatkov sv. Mikuláša Divotvorcu z Myri do Bari		Zdržanlivosť od mäsa
So 10.5.	Svätý apoštol Šimon Horliviec		
		15.00 Sobáš s liturgiou Beáta a Patrik	
Ne 11.5.	Štvrtá nedeľa po Pasche – o porazenom Blažený hieromučeník Vasil, prešovský biskup		Zbierka Seminár I.
	9.15 *za farnosť	11.00 *ZBP Júlia (r.Tömöryová)	7.30 *ZBP Juraj (r.Leškova)

Úmysel modlitby: za mier na Ukrajine a vo svete

Pripomíname portál **dobrodinec.online**. Pridaná bola už aj možnosť trvalého príkazu, resp. platba prevodom z účtu. Farnosť Čičava má k 3.5.2025 vyzbieraných 10% ročného príspevku a 12 darcov.